

یک اتفاق ساده

ضمیر مرجعش را پیدا کرده‌است

کیوان کتیریان

● «فروشنده» این روزها بحث اول سینمای ایران است. فروش بسیار بالا، معرفی به اسکار، مواضع افراطی و توهین‌آمیز تندروها نسبت به فیلم، کارگردان و بازیگرانش و بالاخره مواضع حاسدانه و کینه‌ورزانه یک برنامه تلویزیونی نسبت به فیلم، از جمله نکاتی هستند که «فروشنده» را به مرکز توجه این روزهای سینما بدل کرده‌اند.

اما سؤال اینجاست که آنچه موجب واکنش‌های تند و بی‌سابقه علیه این فیلم شده، چیست؟ آنها که فیلم را دیده‌اند می‌دانند که فیلم نه‌تنها ربطی به بی‌غیرتی و بی‌اخلاقی ندارد، بلکه به‌شدت اخلاق‌گراست و اتفاقاً تماشاگرش را در میانه یک موقعیت دشوار، عمیقاً به تفکر وامی‌دارد.

اینکه کسی فیلم «فروشنده» را دوست نداشته باشد، چیز عجیبی نیست. اینکه «فروشنده» بهترین فیلم فرهادی نیست هم نکته غربی نیست. اینکه فیلم ایرادهایی هم دارد انکارش‌دنی نیست، با اینکه کسی با منطق و استدلال فیلم را نقد منفی کند هم هیچ آدم عاقلی مشکل ندارد. مشکل از آنجا شروع می‌شود که برخی بدون منطق و استدلال و به قصد کشت، علیه فیلم مواضع کینه‌جویانه و شخصی می‌گیرند. به‌شدت از فیلم عصبانی‌اند و قصد کرده‌اند تا ریشه فیلم و سازنده‌اش را بزنند. بدآدم‌نشان طبیعی و معمولی نیست، با تنفر و کینه و انزجار حرف می‌زنند؛ کاملاً خصمانه و عصبی. فلان نشریه غیرقانونی چند شماره پی‌درپی و فلان برنامه تلویزیونی چند هفته را با تمام قوا به کوبیدن فیلم و سازندگانش اختصاص می‌دهند. ولی باز دل‌دلی‌شان خالی نمی‌شود. واقعا چرا؟ کمی بعید است مجری و منتقد آن برنامه تلویزیونی، فرق یک فیلم‌نامه خوب و بد را نفهمند. وقتی سازنده «روباه» با پوزخند مدعی می‌شود «فروشنده» فیلم‌نامه ندارد، با آن یکی شبهه‌منتقد سیاسی‌کار، مدام تکرار می‌کند؛ فیلم ماقبل بد است، دیگر باید به یک گوشه ماجرأ شک کرد. به گمان مشکلات این‌چنینی از جایی ناشی می‌شود که برخی خود را در آینه فروشنده دیده‌اند. در «فروشنده» همه آدم‌ها در حال خریدوفروش و معامله‌اند. همه‌شان چیزی را می‌فروشند تا در ازایش به چیزی دیگر برسند و معمولاً آنچه می‌فروشند ارزشمندتر از چیزی است که به دست می‌آورند. «فروشنده» در این فیلم تنها زن تن‌فروش نیست. تک‌تک آدم‌ها دارند چیزی می‌فروشند؛ یکی شرف و اخلاق و خانواده‌اش را می‌فروشد برای رسیدن به هوس‌ی و لذتی آنی، و می‌بازد، بابت هم، رعنا و عماد هم فروشنده‌اند. هریک چیزی را می‌دهند و فدا می‌کنند. به امید دست‌یافتن به چیزی دیگر؛ آرام‌شش. طبعاً وقتی هرکس تکه‌های مهمی از وجودش مثل انسانیت، شرف یا وجدانش را به قصد دستیابی به موقعیت تازه‌ای به ثمن بخش فروخته باشد و بعد احساس غبن کند، ممکن است از دیدن «فروشنده» خیلی خیلی عصبانی شود چون او را یاد خودش می‌اندازد. طبعاً انسان‌ها آن‌وقت دچار افراط در کینه و عصبیت و این درجه از بخل و حسد می‌شوند که در خریدوفروش بزرگ زندگی‌شان بدجوری باخته باشند. «فروشنده» به هدف زده؛ ضمیر مرجعش را پیدا کرده است. شک نکنید.

جارجی

چهارمین دوره همایش نکوداشت مولانا برگزار می‌شود

● **شرق:** چهارمین دوره همایش نکوداشت مولانا هشتم مهرماه سال جاری و با شعار «عرفان کاربردی در راستای صلح جهانی» برگزار می‌شود. به گزارش روابط عمومی همایش نکوداشت مولانا، «سعید محمدزاد اکبری» مدیر سلسله نکوداشت بین‌المللی مولانا با اعلام این خبر گفت: در این دوره از همایش ۱۰ برگزیده در موضوعات مولوی‌شناسی، تحقیق، شعر و ادبیات، هنر موسیقی، تالیف، رسانه جمعی، انجمن‌داری، خط و نقاشی و بانوی منتخب با اهدای تندیس و لوح سپاس تجلیل می‌شود. وی با اشاره به بخش ویژه همایش افزود: همچنین در بخش ویژه از برخی هنرمندان کشورمان در حوزه موسیقی به خاطر اجرای هنرمندانه اشعار مولانا تجلیل می‌شود. محمدزاد اکبری ادامه داد: از ویژگی‌های این دوره دعوت از میهمانان مولوی‌شناس خارجی از کشورهای ترکیه و پاکستان و همچنین سفرای کشورهای فارسی‌زبان و رئیس منطقه‌ای یونسکو است. او افزود: پروفیسور عدنان، مولوی‌شناس از ترکیه و اردووان ارولی، رئیس موزه مولانا در قوئیه و سفرای ۱۳ کشور خارجی از دیگر میهمانان این دوره از همایش نکوداشت مولانا هستند. چهارمین همایش نکوداشت بین‌المللی مولانا هشتم مهر سال جاری با حضور میهمانان ویژه خارجی و با هدف تجلیل از استادان هنرمند، هم‌زمان با سالروز مولانا در دانشگاه شهید بهشتی برگزار می‌شود.

ذات «شجریان»

نه برگزیدگانِ آدم‌ها! اما انرژی متضادشده از آنها چون مغناطیسی آدم‌ها را به‌سویشان می‌کشاند. کار آنها خطرکردن است. هنر، خیال است که به واقعیت بدل می‌شود.

خطرکردن ارزش آن را دارد که فقط در خیال با آن مواجه شوی؛ آنچه در خیال با آن مواجه شده‌ای در واقعیت با آن مواجه شده‌ای. بد نیست بدانیم خطرهایی که آدم‌ها در حوزه‌هایی چون علم، حقوق و اخلاق کرده‌اند باعث پیشرفت شده است. بشریت (هرچه باشد) مدیون آدم‌ها یا موجودات محافظه‌کار نیست، مدیون آدم‌ها و ذات‌ها

انتقاد علی رفیعی از مسئولان هنری

سربازهایی که به تالار وحدت نرسیدند

رضا آشفته

عکس:

امیر پرویز شجریان

شرق

احوال پرسی

جایزه آکادمی سمندریان انگیزه‌ای می‌شود که سراغ علی رفیعی برویم و از حال‌و‌روزش بپرسیم. از هنرمند میدان‌های وسیع و میزانش‌ها و فضا‌های گسترده زیاشناسی و مفهومی می‌پرسیم این روزهایش را چه می‌کند و برای کار تازه‌اش برنامه‌ای دارد یا خیر؟ اما پاسخ‌ش با اندوه همراه می‌شود و می‌گوید: فعلاً با محدودیت‌های متعددی از بابت شروع کار تئاتر مواجه هستم که منشأ آن، پولی است که قرار بوده تالار وحدت بابت ۲۵۰ میلیون تومانی که شرکت تیکت برای فروش بلیت پرداخت کرده، به ما بپردازد. برخلاف قرار قبلی این پول را به ما نمی‌پردازند و در حقیقت تالار وحدت مسئول این پرداخت‌نشدن نیست بلکه معاونت هنری وزارت ارشاد است که از پرداخت این مبلغ هنوز هم دارد بی‌دلیل طفره می‌رود. همین خودش ترمز بسیار بزرگی برای شروع مجدد تئاتر است.

او چنین رفتاری را از معاون هنری که متولی هنر یک مملکت است بعید می‌داند؛ حتی فکر اینکه یک بار دیگر بخواهد در تالار وحدت کار کند آزارش می‌دهد مادامی‌که این مدیریت حاضر در آنجا باشد از چنین تصمیمی هم پرهیز می‌کند و اصلاً فکرش هم به ذهن دکتر علی رفیعی خطور نخواهد کرد. از آنجا که این کارگردان باید برای کار بعدی‌اش از تالار وحدت چشم‌پوشد با اختلاف ۵۵۰ تا ۶۰۰ صندلی، سالان ایران‌شهر را مناسب می‌داند. به نظرش برخلاف مدیریت معاونت هنری، مدیریت

پخش «خانه پوشالی» در ابهام

نکوقابل، مهناز عوض‌آبادیان، خشایار شمشیگران، امیر حکیمی، سارا جعفری، مینا شجاع، امیر منوچهری، محمدعلی دیباچ، آرزو روشناس، پویان مقدم، مجید صادی ... در کنار او فضل اول این سربال را دوبله کرده‌اند. باند و میکس صدای این سربال نیز بر عهده حسین مطمئن‌زاده است.
باین‌حال، ظاهراً پخش این سربال از شبکه نمایش به قطعیت نرسیده و در تماش «شرق» با مدیران بخش‌های مختلف شبکه نمایش،

و وجودهای خطرپذیر است. این ذات‌ها موتورهای محرکه هستی در هر قلمتی بوده و هستند.
محمدرضا شجریان از این‌گونه ذات‌هاست. جسم او فنا خواهد شد، اما ذات او ادامه خواهد داشت؛ در مسیر تبدیلات از ازل تا نامعلوم تا ابدی نامعلوم. ذات مشمول تغییرات نخواهد شد، بلکه مشمول تبدیلات خواهد بود. به‌درستی وجود، بی‌مثال است و شبیه ندارد. ذات بی‌تشبیهی چون محمدرضا شجریان همیشه خطر کرده است، پس باعث پیشرفت بشر بوده و هست.

انجام داده‌اند.

رفیعی برای تالار وحدت نمایش‌نامه سربازها اثر لنتس، نمایش‌نامه‌نویس قرن هفدهم آلمانی را در نظر گرفته بود که این متن را خودش از فرانسه به فارسی برگردانده است. این کار ۲۰ تا ۲۲ بازیگر می‌خواهد و کار بسیار دشواری است به لحاظ اجرای میزانش و همچنین به لحاظ فهم متن و هم به لحاظ ارکستراسیون که فعلاً از انجامش به دلیل این نگاه‌های بازدارنده معاونت هنری چشم‌پوشی کرده است.

همچنین او در نظر دارد نمایش «یک روز خاطره‌انگیز از دانشمند بزرگ وو» را که متنی از نمایش‌های کلاسیک چینی است، برای یک بار دیگر اجرا کند چون به نظرش اجرای قبلی‌اش در اسفندماه ۸۶ به دلیل برخورد با آخر سال با ناکامی مواجه شد و هم‌اکنون این کارگردان می‌خواهد با بازیگری در شیوه اجرایی و بازیگری با یک تیم تازه‌تر آن را دوباره به صحنه بیاورد و اگر هم یکی، دو نفر از بازیگران از تیم گذشته همراه این گروه باشند، با نقش‌های متفاوتی در اجرای اخیر حضور خواهند داشت. درحالی‌چون این متن هشت یا ۹ بازیگر می‌خواهد برای یک سالن کوچک‌تر از تالار وحدت مناسب‌بیشتری دارد و این بار با نگاه تازه‌ای به صحنه خواهد آمد.

دکتر رفیعی می‌داند که در این بازی برخی افراد خواسته‌اند سودجویی کنند و نخواسته‌اند پیگیر چنین سودجویی کلانی باشند و دلش هم نمی‌خواهد که برای ۲۵۰ میلیون وکیل بگیرد و از معاونت هنری شکایت کند چون در شأن خودش نمی‌بیند که به خاطر این پول متولی هنر کشور را زیر سؤال ببرد و دلش می‌خواهد مادامی‌که زنده است از این سودجویی در هر جایی نام برد و درواقع دلش می‌خواهد که اگر اینها یک جو احساس و عذاب وجدان دارند و دلشان نمی‌خواهد جفائی به اهل هنر کنند خودشان کلاهشان را قاضی کنند و این حق طبیعی و مسلم یک گروه تئاتری را به ایشان برگردانند و‌گرنه در این بازی بی‌قاعده که نمی‌شود چنین ماجرابی را پیگیری کرد مگر خودشان دلسوز باشند و حق را ناحق نکنند. او تأکید می‌کند اینها تئاتر و اصلاً هنر را نمی‌خواهند؛ وگرنه به‌دروغ نمی‌گفتند که هنر می‌خواهیم اما در حق هنرمندان جفا بکنند.

«مهر مولانا» ۶ ساله شد

شرق: «مهر مولانا» نام همایشی است که از مهر ۹۰، هر سال در روز تولد مولانا جلال‌الدین رومی از سوی مؤسسه فرهنگی- هنری «سروش مولانا» برگزار می‌شود. این همایش در مسیر شش‌ساله خود فراز و فرودهای زیادی طی کرده و مخاطبان بسیاری یافته است. زمانی به مهر در نظام اندیشگانی مولانا پرداخته و مدتی به نظام اخلاقی این عارف بزرگ. امسال هم طبق روال پنج سال گذشته «مهر مولانا» هم‌زمان با زادروز این عارف نامی و با عنوان فرعی «ما و مولانا» برگزار می‌شود. ششمین همایش مهر مولانا بر آن است تا به مواجهه ما با مولانا بپردازد، از این رو مصطفی ملکیان به این سؤال پاسخ خواهد داد که مولانا از آن کیست و نصرالله پورجوادی در باب حکیم یا صوفی‌بودن جلال‌الدین سخن می‌گوید. همچنین عطا انزلی (استادیار دانشگاه

شرق: «مهر مولانا» نام همایشی است که از مهر ۹۰، هر سال در روز تولد مولانا جلال‌الدین رومی از سوی مؤسسه فرهنگی- هنری «سروش مولانا» برگزار می‌شود. این همایش در مسیر شش‌ساله خود فراز و فرودهای زیادی طی کرده و مخاطبان بسیاری یافته است. زمانی به مهر در نظام اندیشگانی مولانا پرداخته و مدتی به نظام اخلاقی این عارف بزرگ. امسال هم طبق روال پنج سال گذشته «مهر مولانا» هم‌زمان با زادروز این عارف نامی و با عنوان فرعی «ما و مولانا» برگزار می‌شود. ششمین همایش مهر مولانا بر آن است تا به مواجهه ما با مولانا بپردازد، از این رو مصطفی ملکیان به این سؤال پاسخ خواهد داد که مولانا از آن کیست و نصرالله پورجوادی در باب حکیم یا صوفی‌بودن جلال‌الدین سخن می‌گوید. همچنین عطا انزلی (استادیار دانشگاه

شرق: «مهر مولانا» نام همایشی است که از مهر ۹۰، هر سال در روز تولد مولانا جلال‌الدین رومی از سوی مؤسسه فرهنگی- هنری «سروش مولانا» برگزار می‌شود. این همایش در مسیر شش‌ساله خود فراز و فرودهای زیادی طی کرده و مخاطبان بسیاری یافته است. زمانی به مهر در نظام اندیشگانی مولانا پرداخته و مدتی به نظام اخلاقی این عارف بزرگ. امسال هم طبق روال پنج سال گذشته «مهر مولانا» هم‌زمان با زادروز این عارف نامی و با عنوان فرعی «ما و مولانا» برگزار می‌شود. ششمین همایش مهر مولانا بر آن است تا به مواجهه ما با مولانا بپردازد، از این رو مصطفی ملکیان به این سؤال پاسخ خواهد داد که مولانا از آن کیست و نصرالله پورجوادی در باب حکیم یا صوفی‌بودن جلال‌الدین سخن می‌گوید. همچنین عطا انزلی (استادیار دانشگاه

پرسش‌هایی مبنی بر چگونگی پخش این سربال و خرید حق پخش این مجموعه از کمپانی تفلیکس بی‌پاسخ گذاشته شد. هر قسمت سربال «خانه پوشالی» به وسیله یکی از بزرگان سینما کارگردانی شده است، قسمت‌های نخست فصل نخست این سربال به کارگردانی دیوید فینچر و با بازی محوری کوین اسپیسی و رایبن ریبت، برای نخستین‌بار در سال ۲۰۱۳ و به‌وسیله تفلیکس عرضه شد و سیاست‌های روز آمریکا را به‌شدت به چالش کشید. تمامی فصل‌های این سربال نامزد و برنده جوایز بسیاری شده است. در هر چهار فصل این سربال، حزب دموکرات آمریکا به عنوان حزب حاکم آمریکا، به عنوان سوزه سربال در نظر گرفته شده است. این سربال به نقد نظام سیاسی آمریکا و نمایش لابی‌گری‌ها و فساد سیاست‌مداران آمریکایی پرداخته و شیوه‌های شگفت‌انگیز از ابعاد این فساد را به نمایش می‌گذارد.

دیوید فینچر، جیمز فولی، جونل شوماخر، چارلزکم‌دوکال، کارل فرانکلین، آلن کولتر و جان کولز، از جمله کارگردان‌هایی هستند که فصل‌های مختلف این مجموعه را کارگردانی کرده‌اند.

زیر آسمان فیروزه ای

پنجم مهر در تالار وحدت برگزار می‌شود
رونمایی از آلبوم «طریق عشق»
با آواز «شجریان»

● **شرق:** مراسم رونمایی از آلبوم «طریق عشق» حاصل همکاری استادان برجسته، «محمدرضا شجریان» و آهنگ‌سازی «پرویز مشکاتیان» روز دوشنبه، پنجم مهر هم‌زمان با انتشار آن، در تالار وحدت تهران برگزار می‌شود. آلبوم موسیقی «طریق عشق» با همکاری گروه «عارف» و با اشعاری از حافظ و مولاناست که در سال ۱۹۸۹ در اروپا اجرا شده و از سوی شرکت «ایران‌گام» منتشر می‌شود. اعضای گروه «عارف» در این کنسرت را «پرویز مشکاتیان» - سرپرست گروه و نوازنده سنتور، «داریوش پیرنیکان»، نوازنده تار، «جمشید عنادیی»، نوازنده نی، «محمد فیروزی»، نوازنده عود، «اردشیر کامکار»، نوازنده کمانچه، «بیژن کامکار»، نوازنده رباب و دف و «ارژنگ کامکار»، نوازنده تنبک تشکیل می‌دهند. پیش‌درآمد افشاری (کل‌نوش) سنتور و آواز، چهارمضرب (دل‌انگیز) تار و آواز، تصنیف دل مجنون، نی و آواز، تصنیف (ساقی) و تصنیف جان جهان از جمله قطعات این آلبوم است. این مراسم ساعت ۱۰:۳۰ صبح روز دوشنبه - پنجم مهر- در تالار وحدت تهران برگزار خواهد شد. ورود برای عموم آزاد است و علاقه‌مندان برای حضور افتخاری در این مراسم، می‌توانند برای دریافت کارت ورود، عدد یک را به شماره ۰۲۴۳۷۱۰۰۴ اس‌ام‌اس کنند.

سعید آذین درگذشت

● **شرق:** در پی درگذشت سعید آذین، مترجم آثار اسپانیولی‌زبان، مراسم ترجمش امروز، یکشنبه چهارم مهر برگزار می‌شود. سینا آذین فرزند سعید آذین ضمن اشاره به درگذشت پدرش که روز پنجشنبه یکم مهر حین خواب ظاهراً دچار ایست قلبی شده و از دنیا رفته است، گفت پیکر سعید آذین جمعه، دوم مهر در بهشت زهرا (س) تهران به خاک سپرده شد و احتمالاً روز یکشنبه مراسم ترحیم ایشان برگزار خواهد شد؛ البته زمان و مکان مراسم هنوز به‌طور دقیق مشخص نشده نیست. ترجمه آثاری از لورکا، خوان رامسون خیمنس، اکتاویو و پابلو نرودا و کارشناسی و مجری‌گری برنامه رادیویی «جهان ترجمه» شبکه فرهنگ رادیو در کارنامه سعید آذین به چشم می‌خورد. سعید آذین، متولد بهمن‌ماه ۱۳۲۲، علاوه بر سابقه همکاری با نشریه‌های گورهان، نافه، آزما، به‌عنوان دبیر بخش ترجمه، کارشناسی و مجری‌گری برنامه رادیویی «جهان ترجمه»، شبکه فرهنگ رادیو را نیز در کارنامه خود دارد. آذین، مترجم زبان اسپانیایی با انجام ترجمه‌های تخصصی شاعران زیادی مانند خوان رامون خیمنس، فردیکو گارسیا لورکا، لینا سعید آذین، شاعر و مترجم آثار ادبی اسپانیایی در ایران درگذشت.

«ثمینی»

یک نمایش را افتتاح می‌کند

● **شرق:** نغمه ثمینی، نمایش‌نامه‌نویس و استاد دانشگاه تهران، آخرین محصول کمپانی هنرهای اجرایی ویرگول «درباره تصویرت از من تجدیدنظر کن» را افتتاح می‌کند. این نمایش از یکشنبه چهارم مهر افتتاح می‌شود، برای دانشجویان تمامی رشته‌ها نیز تخفیف ۵۰ درصد در نظر دارد و بلیت‌های آن در سایت تیوال در دسترس است. «درباره تصویرت از من تجدیدنظر کن»، نمایشی است به کارگردانی النورا هرذر، کارگردان آلمانی که در آن بازیگرانی از چهار کشور ایران، هلند، آلمان و انگلستان حضور دارند. آروند دشت‌آرای از ایران، ماریس ون هولک از هلند، آروشا بیگی از ایران، مالته شولتز از آلمان، دیبا خاتمی از ایران، میخائیل بلوس از هلند، استوارت دنیسون از انگلستان و آزاده میرزایی از ایران، گروه بازیگران نمایش «درباره تصویرت از من تجدیدنظر کن» را تشکیل می‌دهند. این نمایش از یکشنبه، چهارم مهر ساعت ۲۰:۳۰ و به مدت ۱۵ شب در تالار چارسو تاتر شهر روی صحنه می‌رود. البته در هفته نخست اجرا، یعنی چهارم لغایت نهم مهرماه «درباره تصویرت از من تجدیدنظر کن»، ساعت ۲۱ اجرا می‌شود. علاقه‌مندان می‌توانند بلیت این اثر را از امروز از طریق سایت تیوال دریافت کنند.